

Linköpings kommun
kommun@linkoping.se

Rektorn vid Folkungaskolans grundskola
MariaNicoleta.Todea@linkoping.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Folkungaskolans grundskola
i Linköpings kommun

Tillsyn av Folkungaskolans grundskola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Linköpings kommun under hösten 2011 och våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Folkungaskolans grundskola besöktes av Skolinspektionen den 21 mars 2012.

I Folkungaskolans grundskola genomfördes en begränsad tillsyn som innebär att följande processer har granskats: det systematiska kvalitetsarbetet, arbetet med bedömning och betygsättning, elevers rätt till stöd samt till trygghet och studiero.

Helhetsbedömning

På Folkungaskolan bedriver rektorn och lärarna ett aktivt kvalitetsarbete som noggrant dokumenteras. Ett genomgripande arbete för att implementera Lgr 11 har pågått sedan höstterminen 2010. Skolan arbetar i hög grad för att eleverna ska uppfatta olika kunskapsområden som en helhet. Det sker genom olika ämnesövergripande teman, där eleverna får möjlighet att nå målen/kunskapskraven i flera ämnen.

Av intervjuer och de dokument som Skolinspektionen erhållit från skolan framgår en tydlig ambition att eleverna ska utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Förväntningarna på eleverna är höga, och elever som lätt når kunskapskraven ges möjlighet att nå längre i sina studier.

Rektorn har genomlyst skolans arbete med att ge särskilt stöd till de elever som behöver det. Utifrån resultaten av genomlysningen samt aktuell forskning har rektorn byggt upp ett system där eleverna huvudsakligen får särskilt stöd inom klassens ram. Rektorn, lärarna och speciallärarna följer fortlöpande upp hur de insatser som ges fungerar.

Skolan arbetar aktivt med att säkerställa likvärdiga bedömningar, bland annat genom att utarbeta pedagogiska planeringar som tydliggör processen från planering till redovisning/examination. För att elevens kunskapsutveckling ska bli tydlig för eleven och elevens vårdnadshavare har skolan även utvecklat en strategi som bygger på en "Elevpärm" för varje elev. Elevpärmen är tänkt att bland annat utgöra ett verktyg som medför att eleverna blir mer delaktiga i sin lärandeprocess. Skolan bör dock förbättra arbetet med att i elevens individuella utvecklingsplan sammanfatta de insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Av vad som framkommit i tillsynen är skolan lugn och trygg för eleverna. Eftersom eleverna kommer från hela kommunen har skolan väl utarbetade rutiner för att ta emot nya elever. Skolan strävar efter att så tidigt som möjligt fånga upp och avstyra tendenser till otrygghet eller kränkningar. Skolan behöver emellertid utveckla innehållet i sin "Handlingsplan för likabehandling och mot kränkande behandling", så att den tydli-

gare speglar det arbete som pågår på skolan. På så sätt kan planen bli ett mer användbart verktyg i skolans arbete för att säkerställa en trygg miljö för eleverna.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Folkungaskolans grundskola i Linköpings kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Linköpings kommun att senast den 31 oktober 2012 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Bedömning och betygssättning

Skriftliga individuella utvecklingsplaner uppfyller inte författningarnas krav.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- Säkerställa att skriftliga individuella utvecklingsplaner sammanfattar vilka insatser som behövs för att eleverna ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).

Omfattning och resurstillgång

Eleverna erbjuds inte utbildning i den omfattning de har rätt till.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med omfattning och resurstillgång.

I detta ingår att:

- Säkerställa att svenska som andraspråk anordnas i enlighet med författningarna (10 kap. 4 § skollagen, 5 kap. 14-15 §§ skolförordningen).

Anmärkningar

Skolinspektionen har vid tillsynen konstaterat mindre allvarliga brister som måste åtgärdas för att eleverna ska få den utbildning de har rätt till. Huvudmannen ges därför en anmärkning.

En redogörelse av konstaterade brister finns nedan under Skäl för beslut.

Till följd av anmärkningarna ska **Ni senast den 31 oktober 2012** vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa dessa åtgärder för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Planen mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.

Avstående från ingripande

Vid tillsynen har även konstaterats brister för vilka Skolinspektionen avstår från ingripande i enlighet med 26 kap. 12 § skollagen.

Vid tillsynen har Skolinspektionen uppmärksammat att skolan inte utarbetar och beslutar om åtgärdsprogram enligt författningarnas krav. Skolan har under tillsynens handläggningstid rättat till bristerna och Skolinspektionen avstår därmed från ingripande i denna del.

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Bedömning:

Skriftliga individuella utvecklingsplaner uppfyller inte författningarnas krav.

Motivering:

Av skollagen framgår att läraren vid utvecklingssamtalet, i en skriftlig individuell utvecklingsplan, ska ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Utvecklingsplanen ska också sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Folkungaskolan har ett väl utarbetat system för att på olika sätt tydliggöra elevens kunskapsutveckling för eleven och dess vårdnadshavare. Skolinspektionen har emellertid tagit del av en skriftlig individuell utvecklingsplan från vårterminen 2012 som inte helt uppfyller författningarnas krav. I planen framgår vad eleven har som mål att förbättra. Som ansvarig för dessa mål anges eleven/hemmet. Planen sammanfattar inte de insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Skriftliga individuella utvecklingsplaner bör konkret beskriva vilka insatser som skolan ska göra, och eventuellt vad eleven och vårdnadshavaren kan göra för att eleven ska ha framgång i skolarbetet. Insatserna ska främst återfinnas inom skolans verksamhet och ansvaret ska inte i första hand läggas på hemmet eller eleven.

Sammantaget behöver rektorn se till att skriftliga individuella utvecklingsplaner utarbetas enligt författningarnas krav.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen

Bedömningsområde: Omfattning och resurstillgång

Bedömning:

Eleverna erbjuds inte utbildning i den omfattning de har rätt till.

Motivering:

Av skollagen framgår att undervisningen i grundskolan bland annat ska omfatta ämnen svenska eller svenska som andraspråk. I skolförordningen anges att undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för bland andra elever som har ett annat språk än svenska som modersmål. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev.

Av intervjuer med lärare och rektorn framkommer att det finns elever på Folkungaskolan som borde undervisas i ämnet svenska som andraspråk istället för ämnet svenska.

En lärare i svenska som andraspråk har viss undervisning med dessa elever. Svenska som andraspråk anordnas dock inte formellt för eleverna, trots att det på skolan finns lärare med utbildning för att undervisa i ämnet.

Rektorn behöver säkerställa att de elever som rektorn bedömer ska undervisas i svenska som andraspråk också undervisas och bedöms enligt den kursplanen.

Författning:

10 kap. 4 § skollagen

5 kap. 14–15 §§ skolförordningen

Anmärkning:**Bedömningsområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Planen mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.

Motivering:

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Folkungaskolan har en "Handlingsplan för likabehandling och mot kränkande behandling" för läsåret 2011/2012. Planen uppfyller till stor del författningarnas krav. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att skolan arbetar med konkreta åtgärder utifrån identifierade risker i verksamheten. Av skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2010/2011 framgår hur skolan föregående läsår har arbetat med normer och värden, och för att skapa en trygg miljö. De åtgärder som beskrivs för innevarande läsår i planen är dock generellt hållna, och det saknas en tydlig koppling till den kartläggning som gjorts av skolans situation.

Av Skolverkets allmänna råd "Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling" (2012) framgår att kartläggningarna av skolans situation inte behöver finnas med i planen mot kränkande behandling. Däremot är det viktigt att de slutsatser som verksamheten drar av kartläggningen framgår av planen. På så sätt kan barn, elever, vårdnadshavare och andra få en bild av situationen i verksamheten. Slutsatserna ska ligga till grund för och förklara de insatser som verksamheten måste sätta in för att förebygga trakasserier och kränkande behandling. För att såväl personal som barn, elever och vårdnadshavare ska känna till hur verksamheten kommer att arbeta för att förebygga trakasserier och kränkande behandling under det kommande året är det viktigt att insatserna beskrivs i planen.

Folkungaskolans plan mot kränkande behandling behöver förbättras så att den kan utgöra ett användbart verktyg i skolans arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling. Rektorn behöver säkerställa att skolans plan mot kränkande behandling uppfyller författningarnas krav.

Författning:

6 kap. 8 § skollagen

Avstår från ingripande:**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Åtgärdsprogrammen uppfyller inte författningarnas krav.

Motivering:*Åtgärdsprogrammets innehåll*

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Folkungaskolan utarbetar åtgärdsprogram för elever som ska ges särskilt stöd. Skolinspektionen har tagit del av åtgärdsprogram som utarbetats på skolan under år 2011 och 2012. I åtgärdsprogrammen framgår de behov som föranleder särskilda stödåtgärder och hur dessa behov ska tillgodoses.

Av tillsynen framgår att åtgärdsprogrammen på skolan följs upp och utvärderas. De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av saknar dock information om hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Detta måste tydligt framgå av ett åtgärdsprogram, redan då beslutet om åtgärdsprogrammet tas.

Rektorn uppger att skolan följer de formalia som huvudmannen anger för beslut om åtgärdsprogram. Under tillsynens handläggningstid har huvudmannen reviderat den dokumentmall som skolan använder för beslut om åtgärdsprogram. Mallen anger att det i dokumentet ska beskrivas hur åtgärderna ska följas upp samt hur man ser hur målet är uppnått. Mot bakgrund av att bristen rättats till avstår Skolinspektionen från ingripande i denna del.

Beslut om åtgärdsprogram

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn kan delegera denna beslutanderätt, förutom i de fall stödet innebär särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning eller anpassad studiegång.

Rektorn och personal på Folkungaskolan beskriver en rutin som innebär att rektorn efter en pedagogisk kartläggning fattar beslut om att åtgärdsprogram ska utarbetas eller inte. Med detta beslut bifogas information till föräldrarna om att beslutet kan överklagas. Därefter utarbetar lärare och speciallärare åtgärdsprogrammet i samspel

med elev och föräldrar. Rektorn godkänner de åtgärder som åtgärdsprogrammet anger. Vårdnadshavarna får vid ett möte tillhanda rektorns beslut om att åtgärdsprogram ska utarbetas med tillhörande besvärshänvisning samt det åtgärdsprogram som utarbetats.

Av de beslut om åtgärdsprogram som tas på Folkungaskolan framgår inte tydligt att innehållet i åtgärdsprogrammet är en del av beslutet. Det framgår inte heller tydligt att det är innehållet i åtgärdsprogrammet som är överklagbart.

Skolinspektionen bedömer att det beslut som rektorn fattar om att åtgärdsprogram ska utarbetas inte är det formella beslut om åtgärdsprogram som avses i bestämmelsen. Det är därmed inte heller överklagbart. Om åtgärdsprogram utarbetas ska rektorn, eller den person som rektorn delegerat till, besluta om detta. Innehållet i åtgärdsprogrammet ska vara en del av det beslutet.

Beslutet i form av ett åtgärdsprogram ska skrivas under av rektorn som är beslutsfattare enligt författningen, eller av den som fått en delegation att fatta beslut. Väljer skolan en beslutsmodell där rektorn fattar beslut om att åtgärdsprogram ska utarbetas och att innehållet i åtgärdsprogrammet skrivs i ett separat dokument som inte utformas som ett beslut, måste det tydligt framgå att åtgärdsprogrammet är en bilaga till beslutet. Vidare är det Skolinspektionens uppfattning att båda dessa dokument ska upprättas vid samma tillfälle. Det ska också tydligt framgå att vårdnadshavarna tar del av innehållet i åtgärdsprogrammet, samt att det är innehållet i åtgärdsprogrammet som är möjligt att överklaga.

Tillsynen visar att de åtgärdsprogram som utarbetas på Folkungaskolan följs upp och utvärderas. Dokumentationen av uppföljningen görs på det åtgärdsprogram som skolan tidigare utarbetat. Något nytt åtgärdsprogram utarbetas och beslutas inte, även om nya åtgärder sätts in. Skolinspektionen noterar särskilt att skolan under höstterminen 2011 har följt upp och reviderat åtgärdsprogram från tidigare läsår, utan att fatta ett nytt beslut om åtgärdsprogram. Detta innebär i praktiken att vårdnadshavarna inte får möjlighet att överklaga åtgärdsprogrammet, så som lagstiftningen föreskriver.

Rektorn uppger att skolan följer de formalia som huvudmannen anger för beslut om åtgärdsprogram. Under tillsynens handläggningstid har huvudmannen reviderat den dokumentmall som används för beslut om åtgärdsprogram. Av mallen framgår tydligt att innehållet i åtgärdsprogrammet är en del av rektorns beslut och att det är detta som vårdnadshavarna tar del av och har möjlighet att överklaga. Rektorn uppger också att skolan i fortsättningen fattar nytt beslut om åtgärdsprogram om nya åtgärder sätts in.

Mot bakgrund av att bristerna rättats till avstår Skolinspektionen från ingripande i denna del.

Författning:

3 kap. 9 § skollagen

28 kap. 16 § skollagen

Bakgrund

Måluppfyllelse

Skolinspektionen har tagit del av skolans egna sammanställningar över elevernas måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 år 2010 och 2011. Sammanställningen visar att i majoriteten av ämnena når samtliga eller nästan alla elever målen. Det senaste året har dock elevernas resultat i svenska sjunkit betydligt. År 2010 nådde samtliga elever målen i svenska, medan bara 85 procent av de 62 eleverna nådde målen för ämnet år 2011.

Nationell statistik från Skolverkets databas SIRIS visar att elevernas kunskapsresultat i årskurs 9 är goda. Av statistiken från år 2011 framgår att 95,7 procent av de 94 eleverna når målen i alla ämnen. En stor andel elever når även de högre betygsstegen, vilket meritvärdet på 254,1 visar. Motsvarande siffra för riket är 210,6. Lägst resultat nås i kemi, där 96,8 procent av eleverna når målen.

Av vad som framkommit i tillsynen genom intervjuer, enkäter och observationer är eleverna trygga på skolan. Både rektorn och lärarna beskriver en positiv och trevlig stämning på skolan och att det är en skola där man får vara den man är.

Beskrivning av Folkungaskolans grundskola

Folkungaskolan ligger centralt i Linköping. På skolan går cirka 470 elever i årskurserna 4–9. På skolan finns även gymnasieutbildning. Detta beslut omfattar enbart grundskolan.

Eleverna är fördelade på 14 musikklasser, tre dansklasser och en science-klass. Intagning till musikklasser och dansklasser sker via särskilda intagningsprov. Nästan tre fjärdedelar av eleverna är flickor. Det finns mycket få elever med annat modersmål.

Folkungaskolans grundskola leds av en rektor. En biträdande rektor har till uppgift att ordna schemaläggning för såväl grundskolan som gymnasiet. Lärare och elever är indelade i fyra arbetslag; ett för årskurserna 4–6 (där det enbart är musikklasser) och tre för årskurserna 7–9. Respektive arbetslag leds av en utvecklingsledare.

I ärendets slutliga handläggning har utredarna Ronny Högberg och Sofia Lindstrand samt undervisningsråd Eleonor Duvander deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Josefin Brüde Sundin
Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande i kommunen att nå de nationella målen och bedömer om kommunen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten.

Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Tillsynen inriktas vanligtvis mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen** samt **enskild elevs rätt**. Utifrån en risk- och väsentlighetsanalys görs i vissa fall en begränsad tillsyn som inte omfattar alla områden.

Skolinspektionens tillsyn avser att visa i vilken utsträckning kommunens verksamhet inom de granskade områdena och vid den aktuella tidpunkten, *avviker* från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Den avser alltså inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i kommunens skolväsende.

Enligt övergångsbestämmelserna i lag om införande av skollagen samt i skolförordningen ska vissa bestämmelser om betyg i 2010 års skollag och 2011 års skolförordning inte tillämpas för elever i årskurs 9 under läsåret 2011/2012. Istället gäller bestämmelser i 1994 års grundskoleförordning. Enligt övergångsbestämmelsen i förordning om den nya läroplanen (Lgr 11) ska förordningen om 1994 års läroplan (Lpo 94) fortsätta gälla för elever i årskurs 9 i grundskolan under läsåret 2011/2012. Till följd av övergångsbestämmelserna redovisas även de bestämmelser som gäller för elever i årskurs 9 i författningshänvisningarna.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den aktuella skolan redovisas.¹ Skolinspektionens bedömning av kommunens ansvarstagande för förskola och annan pedagogisk verksamhet, fritidshem och vuxenutbildning redovisas i separata beslut. Iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen sammanställs i ett beslut (kommunbeslut).

Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat, samt på den information som inhämtas via intervjuer och observationer under Skolinspektionens besök i verksamheten. I underlaget ingår också en enkätundersökning riktad till elever, föräldrar och personal genomförd i Skolinspekt-

¹ Samtliga beslut går att finna på Skolinspektionen hemsida: www.skolinspektionen.se.

ionens regi.² Även information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Vid förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

Företrädare för kommunen ges möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter innan Skolinspektionen fattar beslut. Alla beslut kompletteras också med en muntlig återrapportering till företrädare för kommunen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor/förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som har vidtagits i kommunen, på skolorna och i övriga verksamheter inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

² Resultat från enkätundersökningen återfinns för respektive skola i Skolverkets databas SIRIS, se www.skolverket.se.